

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 1062/20

לפני: כבוד המשנה לנשיאה נ' הנדל
כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופט א' שטיין

המערערת: מדינת ישראל

נגד

המשיבים: 1. אברהם סימון
2. בת ציון סימון

ערעור על פסק הדין של בית המשפט המחוזי בירושלים
מיום 26.12.2019 בה"פ 31706-06-19 שניתן על-ידי כבוד
השופט ע' שחם

תאריך הישיבה: ג' באב התשפ"א (12.7.2021)

בשם המערערת: עו"ד ד"ר טלי מרקוס

בשם המשיבים: עו"ד עודד הוכהאוזר

פסק-דין

השופט נ' סולברג:

האם מוסמך בית המשפט – ואם כן, מהם גבולות סמכות זו – למנוע מאדם לנקוט הליכים משפטיים בערכאות שיפוטיות בישראל? זו, בעיקרו של דבר, השאלה העומדת על הפרק.

רקע

1. ראשית סיפור המעשה לא הובררה עד תום. ככל שעלה בידינו להבין, לפני כ-20 שנה נקלעו המשיבים, אברהם ובת-ציון סימון, לקשיים כלכליים; הלוואות משכנתא שנטלו על עצמם מומשו, והם ירדו מנכסיהם. ניסיונותיהם להפוך את הפור – לא צלחו:

כלל ההליכים המשפטיים שבהם נקטו, בהוצאה לפועל, בערכאות שיפוטיות – נדחו בזה אחר זה, הפכו חלוטים.

2. בנקודה זו, לכאורה, משאמרו בתי המשפט את דברם, ניתן היה להניח כי העניין בא אל קצו; כי אבדן הנכסים, חרף הצער שבדבר, הפך להיות עובדה מוגמרת. דא עקא, סימון התקשו לקבל עליהם את הדין. לאחר שהחלטות לגבי מימוש נכסיהם הפכו חלוטות, החלו השניים להגיש אינספור תביעות והליכים משפטיים אחרים, בזה אחר זה. עיקר טענתם, היתה ועודנה: כי יש להורות על ביטול פסקי הדין וההחלטות שניתנו נגדם, משום שלא ניתנה להם, לשיטתם, הזדמנות ראויה להשמיע את קולם, להתגונן כיאות; וכי פסקי הדין הללו הושגו במרמה, בקנוניה משותפת של גורמים שונים, לרבות הבנקים, הפרקליטות ומערכת בתי המשפט, על רשמיה ושופטיה.

3. מני אז ועד היום, במשך למעלה מעשור, מנהלים סימון מאות הליכים משפטיים, בבתי משפט בכל רחבי הארץ; רובם ככולם, אוחזים הלכה למעשה אותן טענות – לפגמים בהליכים המשפטיים שבהם נדון עניינם, למזימה הכלל-מערכתית שנירקמה נגדם – בשינויים קלים. כמעשיהם בראשונה, כך מעשיהם גם כיום: כאשר תביעה או הליך שהגישו נדחה – ממאנים סימון לקבל את ההכרעה. זמן מה לאחר מתן פסק הדין, נוהגים השניים להגיש תביעה חדשה, על יסוד טענותיהם המוכרות, בבקשה לביטול ההחלטות שבגדרן נדחו תביעותיהם הקודמות; וחוזר חלילה – לאחר שהתביעה החדשה נדחת גם היא, מוגשת לאחריה תביעה נוספת, המבוססת על אותן טענות, ובגדרה מתבקש שוב סעד בדמות ביטול ההחלטות הקודמות. כך נוצר מעגל אינסופי, המזין את עצמו.

4. הבעייתיות בהתנהלותם זו של סימון, אינה מתמצית אך בפרקטיקה של הגשה חוזרת ונשנית של תביעות לביטול החלטות חלוטות. מנהג נוסף עשו לעצמם סימון: לאחר שנפתח הליך חדש, ונקבע מותב לדון בו, הם נוהגים להגיש תביעות אישיות, וכן גם תלונות במשטרה, נגד השופטים או הרשמים שנקבעו לדון בעניינם; לאחר מכן, בהתבסס על תביעות ותלונות אלה – מבקשים סימון להורות על פסילת המותב, מחמת 'ניגוד עניינים'. אף בקשות הפסלות הללו – שעילתן נוצרת יש מאין, מעשה ידי סימון – מוגשות למכביר, בהליכים השונים. לעיתים אף מתבקשת פסילתו של אותו מותב מספר פעמים, שוב ושוב. לבד מן הקושי האינהרנטי הנובע מהגשת בקשות פסלות חסרות שחר, הרי שגם החלטה המורה על דחיית בקשת הפסלות, מובילה את סימון, באופן כמעט מוכני (אוטומטי), להגשת ערעור עליה – הליך נלווה נוסף, אשר גם הוא כשלעצמו מעמיס על מערכת המשפט.

5. כך, לפי רישומי הנהלת בתי המשפט, במרוצת השנים, היו סימון או מי מהם, צד לכ-240 הליכים, הנחלקים בין 18 ערכאות שיפוטיות ברחבי הארץ, בתי משפט שלום ומחוזיים כאחד. בנוסף לאלה, בבית המשפט העליון לבדו, אמונים סימון על פתיחתם של למעלה מ-150 הליכים, מהם כ-60 שנפתחו רק בשנתיים האחרונות. ברובם המוחלט של התיקים, סימון הם יוזמי ההליך; כתובעים, כמבקשים, כמערערים.

6. הורתם ולידתם של ההליכים בנדון דידן, בהמרצת פתיחה שהגישה המערערת, מדינת ישראל, בבקשה "להוצאת צו חוסם" נגד סימון (ה"פ 19-06-31706), נוכח היותם "תובעים טרדניים", אשר "עושים שימוש לרעה בהליכי משפט". במסגרת הצו, התבקש בית המשפט המחוזי: (א) "לאסור על [סימון] להגיש תביעות או הליכים משפטיים בבקשה לבטל החלטות חלוטות, שלא על דרך הערעור"; (ב) "להורות כי כל תביעה של [סימון] לבטל החלטות שיפוטיות חלוטות לא תתקבל לרישום, אלא בכפוף להחלטה שיפוטית"; (ג) "להוציא צו החוסם את [סימון] מלהגיש תביעות בכל ערכאה משפטית בגין הליכים משפטיים תלויים ועומדים או שהסתיימו"; ו-(ד) "לחייב את [סימון] לצרף לכל הליך שיפוטי שיבקשו לפתוח בעתיד רשימת כל ההליכים השיפוטיים שהגישו באותו עניין"; כמו כן, לגבי היקף תחולת הצו, נתבקש כי זה לא יחול "על שימוש בזכות הערעור כחוק", אך לצד זאת כן יחול "על כל הליך משפטי עתידי שיגישו [סימון], וכן על כל הליך משפטי תלוי ועומד שטרם התקיים בו דיון ושלא היה מתקבל לרישום במזכירות בית המשפט בהתאם לצו שניתן".

7. בית המשפט המחוזי (השופט ע' שחם) דחה את בקשת המדינה. נקבע, כי ההלכה שנקבעה בע"א 181/75 אלון נ' מדינת ישראל, פ"ד כט(2) 124 (1975) (להלן: עניין אלון) – על מכונה עומדת; ולפיה, "כעניין של משפט פוזיטיבי" – בית המשפט נעדר סמכות ליתן צו שיפוטי נגד בעל דין טרדן, שיחסום אותו מלנקוט בהליכים בבתי המשפט השונים. בית המשפט המחוזי הוסיף וסקר את הפסיקה המאוחרת שניתנה בהקשר זה, התייחס גם לדעות השונות שהובעו בספרות המשפטית, והדגיש כי לא מצא באלה עוגן למתן צו כאמור, לא כל שכן אמירה מפורשת של בית משפט זה, כי הלכת אלון נהפכה. עוד העיר בית המשפט המחוזי, כי לאחרונה הוגשה הצעת חוק שנועדה לטפל בתופעה של תובעים טרדנים (הצעת חוק בתי המשפט (תיקון מס' 95) (תובע טרדן), התשע"ח-2018, ה"ח הממשלה 1247), אשר גם ממנה ניתן ללמוד כי "הכרה בסמכות להוציא צו חוסם מחייבת קביעת הסדר פרטני", וכי "נדרש הסדר חקיקתי שלם, לצורך עיגונה של הסמכות הנדונה".

8. יחד עם זאת, ראה לנכון בית המשפט המחוזי להבהיר, כי מבחינה עקרונית, זכות הגישה לערכאות איננה מוחלטת. מנגד עומדים שיקולים רמים ונכבדים, דוגמת זכותם

של בעלי-דין שלא להיות מוטרדים, והאינטרס הציבורי בכך שמערכת המשפט לא תקצה את משאביה לטיפול בהליכי-סרק. בהמשך הודגש, כי התשתית העובדתית שהציגה המדינה לגבי סימון – "מעלה טענות רציניות ראיות לבירור"; ועל כן – "אילו הייתה סמכות למתן צו חוסם, היה המקרה הנוכחי עשוי להיות מקרה מתאים לכך". דא עקא, נוכח מסקנתו כאמור כי אינו מוסמך ליתן את הצו המבוקש, דחה בית המשפט המחוזי את המרצת הפתיחה.

9. לפנינו ערעור המדינה; ואולם, בטרם נפרט את טענות הצדדים, מן הראוי להרחיב קמעא על השתלשלות האירועים, לגבי הליך הערעור שהתנהל לפנינו, למען תובהר התמונה. אכן, לא נוכל לעמוד בהרחבה על תולדות ההתדיינות המשפטיות של סימון; קצרה היריעה מלהכילם. לא נוכל לפרטם כי רבים הם. ערעור זה, וההליכים הנלווים שנשתרכו אחריו – יוכיחו, יסבירו במה דברים אמורים, כיצד הגיעו דברים עד הלום, לכדי בקשת המדינה להוצאת צו חוסם רחב היקף.

השתלשלות העניינים בערעור שלפנינו

10. לאחר הגשת הערעור, נקבע התיק לדיון ליום 28.7.2020, לפני מותב השופטים ' עמית, ד' ברק-ארז ו-ע' גרוסקופף. כחודש לפני מועד הדיון, החלו סימון – שבשלב זה מיאנו להגיש סיכומים בכתב מטעמם – להציף את מזכירות בית המשפט בבקשות לדחיית מועד הדיון. כל בקשה – באמתלה אחרת: בחלקן כרכו סימון את הבקשה לדחיית מועד הדיון בבקשה למתן ארכה להגשת סיכומיהם, תוך האשמה – לא מבוססת – כי ב"כ המדינה לא המציאה להם את כתבי בית-הדין שהגישה; באחרות, ביקשו סימון פרק זמן נוסף על מנת לאפשר להם לאתר עורך דין, שייצגם בהליך – זאת על אף שהיה באפשרותם לעשות כן מבעוד מועד, בפרק הזמן שלמנן הגשת הערעור.

11. לאחר שהבקשות הללו לא הביאו לתוצאה המיוחלת, והדיון לא נדחה, פנו סימון לאמצעים חריפים יותר: כשבועיים-ימים לפני מועד הדיון, ביום 12.7.2020, הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים תביעה נגד חברי המותב באופן אישי, ונגד גורמי מדינה נוספים (ת"א 20-07-23924), ובד בבד הוגשו נגדם גם תלונות במשטרת ישראל. בחלוף עוד יום-יומיים, ביום 14.7.2020, הוגשה בקשה לפסילת חברי המותב, מחמת "ניגוד עניינים" שבו הם מצויים לכאורה, על רקע התביעה והתלונות שהוגשו נגדם. לצד בקשת הפסילה, התבקשה גם דחייה של מועד הדיון.

12. בנקודה זו יש 'לפתוח סוגריים', ולהרחיב מעט על המשמעות, מבחינת מערכת בתי המשפט, שנושאת עמה בקשה של סימון לפסילת המותב: בקשת הפסילה הוגשה

כאמור ביום 14.7.2020, ומשלא נמצא בה ממש היא נדחתה לגופה, בהחלטת המותב מיום 20.7.2020 (ע"א 1062/20 מדינת ישראל נ' סימון (20.7.2020)). דחיית הבקשה גררה גם היא כמה וכמה בקשות לעיון חוזר, ולאחר שאף אלה נדחו – הוגש ערעור פסלות לנשיאה א' חיות (ע"א 5139/20); גם בעטיו של ערעור זה, התבקש מותב הערעור לדחות את מועד הדיון. יחד עם הגשת ערעור הפסלות, הגישו סימון גם בקשה לפטור מאגרה וערבון. בהחלטה מיום 23.7.2020, דחתה הרשמת ש' עבדיאן את בקשת הפטור, משזו לא נתמכה בתצהיר, ולא כללה תשתית ראייתית מספקת (ע"א 5139/20 סימון נ' מדינת ישראל (23.7.2020)). גם על החלטה זו הוגש ערעור, וזה נדחה על-ידי השופט ד' מינץ ביום 26.7.2020 (בש"א 5181/20 סימון נ' מדינת ישראל (26.7.2020)). עוד באותו יום, אצו-רצו סימון חזרה ללשכת הרשמים, וביקשו ארכה להפקדת האגרה והערבון – בקשה שנדחתה גם כן (ע"א 5139/20 סימון נ' מדינת ישראל (26.7.2020)). למחרת, ביום 27.7.2020, הגישו סימון שתי בקשות נוספות: בקשה חוזרת לפטור מערבון; ולחלופין, בקשה לפריסת הערבון לתשלומים. אף בקשות אלו נדונו ונדחו. זמן מה לאחר מכן, ומאחר שסימון לא הפקידו את הערבון כנדרש, נדחה ערעור הפסלות בפסק-דין (ע"א 5139/20 סימון נ' מדינת ישראל (27.7.2020)). סימון לא המתינו; בו ביום הגישו ערעור על פסק-הדין, ובצדו גם בקשה לפטור מתשלום אגרה וערבון, וכן גם בקשה לדחיית מועד הדיון עד אשר יתברר הערעור בעניין זה. הרשם ר' גולדשטיין נעתר לבקשות לגבי האגרה והערבון, "על מנת להימנע מ'מעגל שוטה' דיוני" (בש"א 5244/20 סימון נ' מדינת ישראל (27.7.2020)); יומיים לאחר מכן, דחה השופט ד' מינץ את הערעור (בש"א 5244/20 סימון נ' מדינת ישראל (29.7.2020)).

13. הנה כי כן, תביעה בבית המשפט המחוזי בירושלים נגד מותב השופטים שנקבע לדון בערעור דנן – גוררת בקשת פסלות שאין בה ממש; דחיית בקשת הפסלות – מובילה לערעור פסלות; ערעור הפסלות פותח הליך זוטא נוסף – דיון בבקשות לפטור מאגרה וערבון, שלא נתמכות בתצהיר או במסמכים נדרשים אחרים; והחלטות בענייני הפטור – מצריכות דיון בערעורים גם במישור זה. כל אותה עת, כאשר עמלים כלל הגורמים השיפוטיים הרלבנטיים על הטיפול בערעור הפסלות ובקשות הפטור שהוגשו בגדרו, ממשיכות 'לזרום' לחברי מותב הערעור בקשות נוספות לדחיית מועד הדיון; אם בטענה כי יש להמתין עם בירור ערעור המדינה עד למתן הכרעה סופית בערעור הפסלות, אם באמתלאות אחרות. בשורה התחתונה, פתיחת הליך בבית המשפט המחוזי, על יסוד טענה בעלמא כי שלושה משופטי בית המשפט העליון מעורבים בקנוניה רבתי לנישול סימון מנכסיהם – אשר על סיכוייה לא נרחיב, ודי לחכימא ברמיזא – ממונפת כעילה לצורך עיכוב בירור ערעור המדינה בבית המשפט העליון. בעקבות זאת, שופטים ורשמים, פקידי המדורים ופקידי העזר, נאלצים להשקיע מזמנם היקר, ממרצם המוגבל, בטיפול ב'מבול'

בקשותיהם הרבות של סימון; "עד כי חדל לספור כי אין מספר" (בראשית מא, מט), הכל על חשבון מתדיינים אחרים אשר זקוקים באמת ובתמים למשאבים השיפוטניים.

14. מכל מקום, המתקפה של סימון, בכל החזיתות, לא הביאה בשורה מבחינתם: בית המשפט לא שעה לבקשות הדחייה, שב והבהיר כי אין ממש בטענות שהועלו בגדרן, והדגיש כי הדיון יתקיים במועדו. והנה, בבוקר יום הדיון, יום 28.7.2020, הגישו סימון הודעה לקונית למזכירות בית המשפט, שבה הודיעו כדלקמן: "אנו בבית חולים עקב אישפוזו של אברהם סימון ולא נוכל להגיע לדיון שנקבע היום". בנסיבות הללו – וחרף בקשת ב"כ המדינה, שהתייצבה לדיון, כי ינתן פסק דין בהעדר הגנה, או לכל הפחות על יסוד הדברים הכתובים בלבד – הורה בית המשפט על קביעת מועד חדש לדיון.

15. בדיון בערעור המדינה שנקבע ליום 28.7.2020, אם כן, לא נשמעו טיעונים בעל-פה. עם התקדמות ההליך, כאשר נקבעו מועדים חדשים לדיון, 'טקס' זה שתואר לעיל – הפך לשגרה: פעם אחר פעם, בהתקרב מועד דיון שנקבע, החלו סימון להציף את בית המשפט בבקשותיהם השונות. שוב ושוב נתבקשו דחיות, על יסוד אותם טעמים ממוחזרים; בשל ארכה להגשת סיכומים, מחמת הצורך בהקצבת זמן למציאת עו"ד מייצג, מטעמי קורונה, בעקבות תביעות ובקשות אחרות חדשות שהוגשו בבתי המשפט המחוזיים. כל מותב שנקבע לדיון נתבקש לפסול את עצמו, בין אם על יסוד האשמות בדבר נטילת חלק בקנוניה הנטענת, בין אם בעקבות תביעות אישיות או תלונות במשטרה שהוגשו נגד מי מחבריו (בחודש ינואר האחרון, הוגשה תביעה נגד כל שופטי בית המשפט העליון (ת"א 30774-01-21)); כל דחייה של בקשת פסילה – הובילה מיד לערעור פסלות, לצד בקשות לפטור מאגרה וערבונו, על כל המשתמע מכך, כאמור לעיל.

16. לעיתים נדחה הדיון טרם מועדו, מטעמים שונים, דוגמת הגבלות וסגרים שהוכרוזו בעקבות מגפת הקורונה. אולם גם כאשר נותר מועד הדיון על כנו, סירבו סימון להתייצב. בדומה להתנהלותם ביום 28.7.2020, הן בבוקרו של יום 8.2.2021, שנקבע כמועד הדיון, הן בזה שנקבע ליום 15.3.2021, הוגשה לבית המשפט הודעה "על כניסה לבידוד", אשר בגינה נבצר לכאורה מסימון להופיע. בסופו של דבר, לכאורה, התרצו סימון: ביום 24.3.2021 נתבשרנו כי מצאו עו"ד שייצגם; ובדיון שהתקיים ביום 12.7.2021 – רביעי במספר – סוף-סוף נתאפשרו השלמות טיעון בעל-פה, מזה ומזה.

עיקרי טענות הצדדים

17. המדינה עומדת על בקשתה למתן צו חוסם, כאמור לעיל. לשיטתה, אין מדובר בצו גורף, ובית המשפט מוסמך לתתו – בין אם מכוח סמכותו הטבועה, בין אם מכוח

סמכותו שלפי סעיף 75 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן: חוק בתי המשפט). בהקשר זה מטעימה המדינה, כי ההלכה שנקבעה בעניין אלון, שעליה הסתמך בית המשפט המחוזי, בפועל נהפכה בשנים האחרונות, בשורה של פסקי דין אשר יצאו מלפני בית משפט זה, שבהם נקבע כי בסמכות בתי המשפט להוציא תחת ידיהם צווים חוסמים, בנסיבות שונות ומגוונות. לחלופין נטען, כי אפילו נניח שהלכת אלון עומדת בעינה, הרי שבניגוד למקרה שנדון שם, בענייננו המדינה איננה מבקשת לשלול מסימון את זכות הגישה לערכאות באופן מוחלט, מבלי להותיר שיקול דעת כלשהו לבית המשפט; כל בקשתה, כי תביעות והליכים שיוגשו על-ידם, יתקבלו לרישום בכפוף להחלטה שיפוטית.

18. בכל הנוגע לנסיבות המקרה שלפנינו, טוענת המדינה כי אין מנוס משימוש באמצעי חריג זה, של מתן צו חוסם, כמבוקש על-ידה. לדידה, התנהלותם הטרדנית של סימון, יש בה משום שימוש לרעה בזכות הגישה לערכאות, כאשר הם נוקטים בהליכים חדשים באותו עניין, שלגביו למעשה מיצו את זכותם זו. עסקינן בבזבוז זמן שיפוטי לשווא, כילוי משאבים ציבוריים על חשבון כספי משלם המסים, והטרדת בעלי-דין ללא הצדקה; הא ראייה – דרך הילוכם בדיון בערעור דנן, שבמסגרתו, באמתלאות שונות, ביקשו שוב ושוב לדחות את הדיון, הגישו בקשות פסלות שונות ומשונות, ללא טעם ובלתי תוחלת. התנהלות זו, איננה אלא 'תצוגת תכלית' לאופן התנהלותם של סימון בכל הליך והליך שהם מגישים בבתי המשפט לערכאותיהם, המעידה היטב על חומרת מעשיהם, ועל פגיעתם הרעה במערכת השיפוטית, ובכל מי שנגרר בעל כורחו להליכים הללו. לגישת המדינה, לא ניתן להסכין עם מצב זה, הזועק לפתרון. לבתי המשפט נתונה הסמכות להתגונן; יש לחסום את סימון מלהמשיך ולהציף את המערכת השיפוטית, העמוסה לעיפה ממילא, ולו לתקופה מוגבלת, של מספר שנים. כמו כן, מדגישה המדינה, כי בנסיבות, "אין בדוקטרינות ובכלים המשפטיים 'הרגילים', כגון החובה לשלם אגרה, הפקדת ערבון, הוצאות משפט, דוקטרינת מעשה בית דין, התיישנות או כל כלי משפטי אחר כדי להגן על מערכת המשפט", כדי לספק את המענה הנדרש: בדיקה שנערכה עם המרכז לגביית קנסות העלטה, כי לחובת אברהם סימון קיים חוב בסך של כ-100,000 ₪, ולחובת בת-ציון סימון חוב בסך של כ-75,000 ₪, הכול בעקבות הפעלת הכלים המשפטיים 'הקלאסיים' נגדם – ללא הועיל; המציאות מלמדת כי סימון אינם עומדים בתשלום חובותיהם, גם לאחר שנעשה הסדר חובות בעניינם, אולם אין בכך כדי למנוע מהם לנקוט בהליכים משפטיים חדשים שוב ושוב ושוב, חדשות לבקרים.

19. סימון מצדם סבורים כי דין הערעור להידחות. כנקודת מוצא, הם מצהירים כי "אינם מתכחשים להליכים הרבים שבהם הם מעורבים", אך תולים את האשם לכל הפרשה במדינה. סימון עומדים איתן על גרסתם: המדינה – על שופטיה, רשמיה ופרקליטיה – פעלה ביד אחת עם הבנקים, ובאמצעי מרמה וזיוף הביאה לנישולם מנכסיהם, תוך מניעת דיון ענייני בטענותיהם לגופן. משכך, נוכח מעללי המדינה הנטענים, מסבירים סימון כי אין להם מנוס מלפנות שוב ושוב לבתי המשפט, ולתבוע את הצדק המגיע להם. עוד הם מוסיפים, כי תביעותיהם הרבות, לביטול ההחלטות השיפוטיות הקודמות, מוגשות בהתאם להלכה הפסוקה, שלפיה תביעות כאמור יש להגיש בהליך נפרד, כתביעה עצמאית וחדשה.

20. לגבי שאלת הסמכות ליתן צו חוסם כמבוקש, סומכים סימון את ידיהם על פסק הדין של בית המשפט המחוזי, על מכלול נימוקיו. כמו כן, בדיון בעל-פה שהתקיים לפנינו, הטעים בא-כוחם, כי זכות הגישה לערכאות הריהי זכות חוקתית. לשיטתו, פגיעה בה לכל הפחות צריכה להעשות בחוק מפורש, כך שלא ניתן להסתמך בעניין זה על סמכותו הטבועה של בית המשפט, לא כל שכן על הוראת סעיף 75 לחוק בתי המשפט. עוד נטען, כי ממילא איננו נמצאים בהליך המתאים למתן צו חוסם גורף. ב"כ של סימון סבור, כי היה על המדינה להעלות את טענותיה בפסים מנהליים, באמצעות הגשת עתירה לבית המשפט הגבוה לצדק. עוד מדגישים סימון, כי הם מצדם הגישו תביעה להוצאת צו חוסם נגד המדינה, אשר נדחתה בנימוק כי "אין בנמצא סעד מהסוג המבוקש", וזאת בהתבסס על טענות המדינה באותו עניין ("ה"פ (מחוזי י-ם) 19-09-37975 סימון נ' מדינת ישראל (25.11.2019)); לדידם אפוא, מדובר בשני צדדים לאותה מטבע: משאין אפשרות להושיט להם סעד כאמור, לזכותם, אין לעשות כן, גם לא לחובתם, לבקשת המדינה.

דיון והכרעה

21. אקדים אחרית לראשית: לאחר עיון בטענות הצדדים ובנתונים שהוצגו לנו, ונוכח התנהלותם של סימון במסגרת הליך הערעור דנן – אין ספק כי עסקינן במקרה חריג וקיצוני, של שימוש טרדני בהליכי משפט, באופן כרוני, חוזר ונשנה. גם לאחר שהתקיים הדיון ביום 12.7.2021, ועל אף שבאופן עקרוני הם מיוצגים על-ידי עורך דין, לא שקטו סימון אל שמריהם. יומיים לאחר הדיון, ביום 14.7.2021, הוגשה בקשה נוספת לפסילתנו ולעיכוב מתן פסק הדין בתיק, ולאחר שדחינו את הבקשה (ע"א 1062/20 מדינת ישראל נ' סימון (28.7.2021)) – הוגש על ההחלטה ערעור פסלות (ע"א 5272/21), אשר גם בגינו התבקש כי ההכרעה בנדון דיין תעוכב; ביום 10.8.2021 הוגשה "בקשה למחיקת ההליך בעקבות הדיון מיום 12/07/21 או לחלופין להתיר למבקשים להשיב לערעור ו/או להגיש

סיכומים באמצעות בא כוחם ובקשה לעיכוב הליכים עקב הליך תלוי ועומד", אשר בגדרה שוב נתבקשו לעכב את הכרעתנו, עד אשר תינתן הכרעה בשורה של הליכים אחרים שנקטו בהם סימון; ביום 15.8.2021 הוגשה "בקשה לאיחוד תיקים", במסגרתה נתבקש איחודו של הדיון בהליך זה עם הליכי ערעור נוספים שהגישו סימון לבית משפט זה (ע"א 4855/21 ורע"א 4859/21).

22. נכון אני לקבל, בעקבות דבריו של מר סימון בדיון שהתקיים לפנינו, כי הוא נושא עמו תחושה אישית עמוקה וקשה, כי לא נעשה בעניינו משפט צדק, כי כל מערכות המדינה, על גורמיהן השונים, פעלו נגדו. ברם, תחושה סובייקטיבית חזקה של מתדיין, אמונה בלתי מתפשרת בצדקתו – אין בהם כדי להצדיק פתיחה שלוחת רסן של הליכים משפטיים, באופן סדרתי. לא ניתן לקבל את האופן שבו ניסו סימון למנוע דיון בערעור המדינה לגופו; ודאי שלא את הפרקטיקה של הגשת תביעות ותלונות במשטרה נגד שופטים ורשמים, לביסוס עילות יש מאין, לפסילת המותב. אין ספק כי התנהלות זו עולה כדי שימוש לרעה בהליכי משפט, במובהק, באופן הבולט לא רק בחומרתו כשלעצמו, אלא גם בכך שבמקרה של סימון – הפך למעשה שגרה יום-יום (ראו: רע"א 8921/20 SKS Holding LLC נ' אורן, פסקאות 27-30 (13.5.2021); רע"א 3025/21 אנגל נ' בית הספר תגליות בע"מ, פסקאות 13-14 (18.7.2021) (להלן: עניין אנגל)). לא כל האמצעים המשפטיים כשרים לשם השגת תוצאה מיוחלת, ובפרט כאשר המטרה היא למנוע מבעל הדין שמנגד את יומו בבית המשפט. לבד מבעלי הדין הנתבעים-המשיבים, אשר מוטרידים מתביעות ובקשות שעל פניהן אינן מעלות דבר, הרי שגם המערכת השיפוטית נפגעת, וכפועל יוצא נפגע גם ציבור המתדיינים כולו. זמנם של שופטים, רשמים ופקידים – יקר, משולם מכספי מיסים, פרי עמלו של הציבור כולו – איננו הפקר, ואין להסכין עם בזבוז לשווא.

23. בנסיבות העניין, אם כן, בקשת המדינה ליתן צו חוסם – מושתתת על טעמים ברורים: יש צורך להצר את צעדיהם של סימון, לתת רווחה מסוימת למי שנתבעים על-ידם ללא הרף, לאפשר למערכת המשפט להתפנות ולטפל ביעילות ובמסירות גם בעניינם של מתדיינים אחרים. למעשה, דומה כי הצורך העז בריסון יכולתם של סימון לפתוח הליכים נוספים, על-ידי הטלת מגבלה משמעותית – ברור כשמש בצהריים; גם בית המשפט המחוזי בענייננו, העיר כאמור, כי לו היה סבור שנתונה לו הסמכות להעתר לבקשת המדינה, אזי "המקרה הנוכחי עשוי להיות מקרה מתאים לכך".

24. תורף ענייננו מצוי אפוא בשאלה משפטית, עקרונית: האם מוסמך בית המשפט ליתן צו חוסם כמבוקש – כן או לא? המדינה משיבה על שאלה זו בחיוב, וסבורה כי מקור הסמכות מצוי בסמכותו הטבועה של בית המשפט, או בסעיף 75 לחוק בתי המשפט. בית המשפט המחוזי דחה עמדה זו, וקבע – בהסתמך על ההלכה שנפסקה בעניין אלון – כי אינו מוסמך ליתן את הצו החוסם המבוקש בכללותו. סימון מצדם מחרים-מחזיקים אחר פסק הדין של בית המשפט המחוזי, ומוסיפים כי לכל היותר, גם אם קיימת סמכות שכזו, ליתן צו רחב היקף, החל על כלל המערכת השיפוטית בישראל, הריהי נתונה בידי בג"ץ.

להכרעה בשאלה זו – אפנה עתה.

צו חוסם נגד מתדיין טרדן – מישור הסמכות

25. משננקט הליך שיפוטי, מיניה וביה, מטיל הדבר חובה על בית המשפט – להידרש לטענות, לשקול ולבחון האם יש מקום ליתן את הסעד המבוקש; ובד בבד מוטלת גם מעמסה על בעל הדין שכנגד – אשר נאלץ, בלית ברירה, להתגונן מפני הטענות המועלות נגדו, להתייצב לדיון, להעיד בעצמו או להביא עדים אחרים מטעמו, ועוד. עובדה זו, שאיננה אלא תוצר לוואי של בירור עניין פלוני בבית המשפט – עשויה לשמש בעל דין גם למטרות לא ראויות. לא אחת, נתקלים בתי המשפט בתביעות ובקשות סרק, וכיוצא באלה הליכי-נפל, שגם כאשר הם מנוסחים לכאורה בלשון משפטית, ונתמכים בהנמקה משפטית, בפועל אין בהם ממש, ואין מטרתם אלא להביא להטרדה או לקנטור של בעלי-הדין המשיבים. אכן, האפשרות להשתמש בהליך השיפוטי עצמו ככלי ניגוח לפגיעה באחר – מוכרת וידועה; לצערנו, גם שכיחה. לא בכדי, במסגרת התקנת תקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018 (להלן: תקנות סדר הדין האזרחי החדשות), ראה מחוקק-המשנה לנכון, לעגן במפורש את חובת בעלי-הדין – "לנהוג בתום לב ובהגינות דיונית", ולא לעשות "שימוש לרעה בהליכי משפט ובכלל זאת פעולה בהליך שמטרתה או תוצאתה לשבשו, להשהותו או להטריד בעל דין" (שם, תקנות 3(ב) ו-4).

26. בידי בתי המשפט כלים שונים להתמודדות עם תופעה בלתי-רצויה זו, של שימוש לרעה בהליכי משפט. (ע"א 8553/19 אלכסנדר אורן בע"מ נ' כהן, פסקאות 30-34 לחוות דעתו של חברי, השופט א' שטיין (17.11.2020)). כך, בין השאר, מוסמך בית המשפט למחוק על הסף תביעה כאשר "מכתב התביעה עולה כי [...] היא טרדנית או קנטרנית" (שם, תקנה 41(א)(2)); לפסוק הוצאות בשיעור גבוה לטובת בעל הדין שכנגד, וכן גם לאוצר המדינה (שם, תקנות 151(ג) ו-156; עניין אנגל, פסקה 16; רע"א 1514/06 תדיראן מוצרי צריכה בע"מ נ' שאול (24.4.2006) (להלן: עניין תדיראן)); ולחייב תובע

בהפקדת ערובה, כתנאי לדיון בתביעה גופה (שם, תקנה 157; ע"א 2877/92 אל לטיף נ' מורשת בנימין למסחר ולבניה (קרני שומרון) בע"מ, פ"ד מז(3) 846, 850 (1993) (להלן: עניין אל לטיף)). גם החובה לשלם אגרה, נובעת, בין היתר, מן הרצון למנוע הליכי סרק (רע"א 3106/16 כהן נ' ארז, פסקה 18 (30.11.2017); רע"א 4014/10 מונדז נ' בירן, פסקה 9 (21.9.2010)).

27. לצד האמור, יכול שאדם יפתח הליך טרדני מסוים, או יעשה שימוש לרעה בזכויותיו הדיוניות באופן זה או אחר, ועדיין לא נראה בכך משום סימן להיותו מתדיין טרדן. 'תופעת המתדיין הטרדן' הריהי תופעה חמורה יותר, מוכרת בארץ ובעולם, המתאפיינת בנקיטת הליכים טרדניים רבים, באופן סדרתי, שעל פניהם נעדרים סיכוי או תוחלת של ממש (ראו: אבישי אדר שימוש לרעה בהליכי משפט: הגנה דיונית מפני ניצול לרעה של זכות הגישה לערכאות 238, 249-252 (התשע"ג-2013) (להלן: אדר)). לעיתים, מחריפה התנהלות המתדיין הטרדן עד כדי כך, ששימוש באותם כלים מוכרים, כאמור לעיל – אין בו די (בשג"ץ 4748/06 שקד נ' תפוחי, פסקה 10 (2.8.2006)).

28. השאלה האם ניתן, בנסיבות הללו, כאשר כלו כל הקיצין, והמתדיין הטרדן לא חדל מהגשת הליכים משפטיים חסרי תוחלת נראית לעין, לעשות שימוש בצו חוסם, על מנת להתמודד עם התנהגותו הטרדנית – התעוררה בעבר בעניין אלון. באותו מקרה, שנדון לפני קרוב ליובל שנים, הורה בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו כי "לא יתברר שום ענין של מר דב אלון בדבר תפיסת הקרקע, שהוחלט עליה בפסק-דין סופי ברמלה, תיק 1597/73, לא בבתי-משפט השלום ולא בבית-המשפט המחוזי במחוז שיפוטי זה", וזאת "מאחר שבג"צ הוצרך לדון שלוש פעמים בענין זה, והענין הנדון זה עתה בפני, נודף ממנו ריח טורדנות". בית המשפט העליון התערב בקביעה זו; השופט (כתוארו אז) ח' כהן קבע כדלקמן:

"אין אני יודע מנין לו לשופט המלומד סמכות לצוות על כך שבקשה או תובענה שיוגשו על-ידי מתדיין פלוני בענין פלוני לאחד מבתי-משפט השלום, או לבית-המשפט המחוזי, במחוז אשר בו יושב אותו השופט המלומד, לא יובאו לדיון ולבירור ככל בקשה או תובענה אחרת. קיימות, על-פי החוק והתקנות, סנקציות אשר בהן ניתן לנקוט נגד טרדנים – אבל הוראה כמו זו שניתנה על-ידי השופט המלומד אינה נמנית על סנקציות אלה; ואפילו תמצי לומר שהסנקציות הקיימות אינן מספיקות – ענין הוא למתקין התקנות או למחוקק לענות בו, ואין בכך כדי להצדיק נטילת שררה שיפוטית ללא

סמכות. החוק הוא שגם לטרדנים שמורה זכות הגישה אל בתי-המשפט, ולא על דעת עצמנו ננעל בפניהם את השערים" (שם, עמודים 125-126).

29. עינינו הרואות: בעניין אלון נקבע כי בית המשפט המחוזי נעדר סמכות להורות כי תביעות שמגיש אדם במחוז "לא יובאו לדיון ולבירור". לאמור, אפילו כאשר נתקל בית המשפט במקרה קיצון – של מתדיין טרדן שאינו מרפה, ואשר הכלים המקובלים לטיפול בנקיטת הליכים טרדנית אין בהם כדי לסייע בהתמודדות עמו – אין לו לבית המשפט סמכות לקבוע כי תביעותיו של אותו מתדיין, טרדן ככל שיהיה, לא תתקבלנה לרישום במזכירות בית המשפט. בהעדר הסמכה מפורשת, בית המשפט אינו יכול לעצום עינו מראות, ולאטום אוזניו משמוע; גורם שיפוטי כלשהו, נדרש לעיין בתביעה או בבקשה שהוגשה, ורק לאחר מכן יהא בכוחו לעשות שימוש בסמכויות המסורות לו, דוגמת מחיקה או דחייה של כתב הטענות, או הטלת הוצאות משמעותיות, לפי העניין.

30. הלכה פסוקה זו לא נהפכה עד היום, על כל פנים לא באופן מפורש. יתרה מכך, יסודותיה איתנים: חברה אנושית, מדינה, המתכוננת על עקרונות של דמוקרטיה ושלטון החוק, החפצה ביקרם של זכויות ואינטרסים של הפרט, שומרת עליהם – בין השאר – באמצעות בתי משפט; אין טעם רב בדין המבכר הגנה על זכויות ואינטרסים עלי-ספר, מבלי שתינתן לאדם האפשרות להגן עליהם בפועל, הלכה למעשה – "באין דיין אין דין" (בג"ץ 910/86 רסלר נ' שר הביטחון, פ"ד מב(2) 441, 462 (1988)). על כן, לכל אדם נתונה הזכות – הריהי זכות הגישה לערכאות שיפוטיות – לבוא לפני בית המשפט, ולבקש סעד, עזר ותרופה לפגיעה בזכויותיו (ע"א 733/95 ארפל אלומיניום בע"מ נ' קליל תעשיות בע"מ, פ"ד נא(3) 577, 629 (1997)). הגם שזכות זו לא עוגנה במפורש בחקיקה, והגם שמעמדה הנורמטיבי המדויק שנוי במחלוקת (ראו: בג"ץ 2171/06 כהן נ' יו"ר הכנסת, פסקה 19 (29.8.2011) (להלן: עניין כהן)), הכל מכירים במעמדה כאחת מאבני-היסוד של שלטון החוק, וכתשתית הבסיסית להסדרת נורמות חברתיות באמצעות חוק ומשפט (ע"א 1480/04 מליבו ישראל בע"מ נ' מדינת ישראל משרד הבינוי והשיכון, פ"ד סא(2) 855, 873-874 (2006); ע"א 1985/19 אורתם סהר הנדסה בע"מ נ' פרויקט אורנים בע"מ, פסקה 13 (6.1.2021); ברק, עמודים 34-36).

31. מכאן, שככלל יטה המשפט לצמצם עד מאד, למינימום ההכרחי, את הפגיעה בזכות הגישה לערכאות (ע"א 3115/93 יעקב נ' מנהל מס שבח מקרקעין חיפה, פ"ד נ(4) 549, 560 (1997); ע"א 6805/99 תלמוד תורה הכללי והישיבה הגדולה עץ חיים בירושלים נ' הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה, ירושלים, פ"ד נז(5) 433, 444 (2003)). צו המורה

למזכירות בית המשפט שלא לקבל לרישום תביעה או בקשה של פלוני, כך שטענותיו כלל לא יובאו לידיעתו ולבחינתו של גורם שיפוטי כלשהו – ברי כי יש בו משום פגיעה חמורה ביותר בזכות הגישה לערכאות, אם לא שלילה מוחלטת שלה; ועל כן – יש ממש בקביעה, כי הוצאת צו שיפוטי מעין זה, דורשת הסמכה מפורשת בחוק (השוו: דנ"א 5698/11 מדינת ישראל נ' דיראני (15.1.2015) (להלן: עניין דיראני)).

32. ואולם, בפסיקה מאוחרת יותר, הכיר בית משפט זה בסמכות ליתן צו שיפוטי המורה למזכירות בית המשפט שלא לקבל לרישום בקשות מסוימות שיגיש פלוני, במסגרת הליכים שנסתיימו. כך למשל, במקרים שבהם סירב בעל דין להשלים עם פסק הדין או ההחלטה שסיימה את ההליך, והגיש בקשות חוזרות ל'עיון חוזר' או להחייאת ההליך, ניתנו לעיתים החלטות המורות למזכירות שלא לקבל עוד בקשות לתיק בית המשפט הספציפי, מן הטעם שהטיפול בו הסתיים (ראו למשל: רע"א 8023/20 בן ארי נ' בנק המזרחי טפחות בע"מ (5.1.2021); רע"פ 3875/20 פלוני נ' מדינת ישראל (1.10.2020)). בהקשר זה, בבג"ץ 668/14 ואן קול נ' מדינת ישראל (14.8.2014) (להלן: עניין ואן קול) נדון מקרה קיצוני של מתדיין סדרתי, שדרך התנהלותו התאפיינה בהגשה אינטנסיבית של "בקשות סרק שונות בהליכים שהסתיימו – בקשות להבהרה, בקשות לביטול החלטות, בקשות לעיון חוזר ולחידוש דיונים וכדומה". בעקבות זאת, נוכח הנזק המערכתית רחב ההיקף שנוצר מהתנהלות זו, הורה לבסוף בית המשפט, כי המזכירות "לא תקבל מכאן ואילך בקשות [מטעמו] בהליכים שהסתיימו" (שם).

33. ודוק: לכאורה, מלשונה הנחרצת של הלכת אלון, משתמע כי לא נותר פתח להטיל סנקציות על מתדיין טרדן, שלא נקבעו בחוק או בחקיקת-משנה. על כן, יש הסבורים, וכך גם טוענת המדינה בענייננו, כי בפסיקה מאוחרת זו שפורטה לעיל, בפועל, נהפכה הלכת אלון, או למצער כורסמה עד מאד (יורם רבין ואילן רודס "צווים חוסמים" משפט מפתח 5 137, 143-145 (אוגוסט 2019) (להלן: רבין ורודס)). ואולם, כשלעצמי, ספק בעיני אם יש סתירה של ממש בין המקרים הללו, לבין ההלכה שנקבעה בעניין אלון (הגם שבעבר העליתי תהיות בעניין זה, מבלי להכריע: רע"א 4716/18 לוי נ' כונס הנכסים הרשמי, פסקה 7 (17.7.2018) (להלן: עניין לוי)). לאחר שבית המשפט נדרש לטענות הצדדים, והטיפול בתיק הסתיים, הרי שבעל הדין שיזם את ההליך, זכה לקבל את יומו בבית המשפט; טענותיו – נבחנו ונדונו על-ידי גורם שיפוטי, זכותו לפנות לערכאות בעניין – מוצתה; ובקשותיו החוזרות לאתר גמר ההליך – אינן נובעות אלא מחוסר רצון, או העדר יכולת, לקבל את העובדה כי תמה המלאכה, ובית המשפט קם מכסאו (ראו: רע"ב 8411/16 סלע נ' שירות בתי הסוהר, פסקאות 37-38 (17.7.2018) (להלן: עניין סלע); רבין ורודס, עמוד 144). מכאן, שצו חוסם המורה למזכירות שלא לקבל את

בקשותיו של פלוני במסגרת הליכים שהסתיימו זה מכבר, בפרט כאלה שהפכו חלוטים, למעשה אינו פוגע בזכות הגישה לערכאות, או למצער פוגע בה פגיעה קלה עד מאוד. צווים חוסמים כאלה, נדרשים לצורך שמירה על סדרי עבודה בסיסיים של בית המשפט, מבחינה מנהלתית, וסבורני כי הסמכות לתת מעוגנת בסמכויות העזר הדיוניות של בית המשפט (ראו: סעיף 17 לחוק הפרשנות, התשמ"א-1981; ע"א 6185/00 חנא נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(1) 366, 378-379 (2001); והשוו: בג"ץ 5185/13 פלוני נ' בית הדין הרבני הגדול בירושלים, פסקאות 7-9 לחוות דעתו של השופט (כתוארו אז) נ' הנדל (28.2.2017)).

34. מכיוון אחר, לצד ההלכה הפסוקה שעסקה במתן הוראות למזכירות בית המשפט, הכיר בית משפט זה גם בסמכות ליתן צו שיפוטי האוסר על בעל דין לפנות לערכאות זרות, בקשר לעניין שיפוטי המתברר זה מכבר בישראל (רע"א 714/96 פריסקל נ' אורנשטיין, פ"ד מט(5) 759 (1996) (להלן: עניין פריסקל)). בניגוד לצו חוסם המופנה כלפי מזכירות בית המשפט, צו חוסם האוסר על פניה לערכאות זרות, הריהו צו אישי, הניתן נגד מי שמתעתד לפתוח בהליך משפטי מקביל בחו"ל, in personam (שם; רע"א 778/03 אינטר-לאב בע"מ נ' Israel Bio Engineering Project, פ"ד נז(5) 769, 772 (2003) (להלן: עניין אינטר-לאב)). אכן, חרף הדיבור השגור 'צו חוסם' אף בהקשר זה, הלכה למעשה מדובר בצו מניעה, שמקורו בסמכות המסורה לבית המשפט בסעיף 75 לחוק בתי המשפט (שעל אודותיו אפרט בהמשך), או בסמכותו הטבועה, "לתת צו-מניעה למניעת פעולה שעלולה להיעשות מחוץ לתחום הסמכות, אם יש לו סמכות כלפי האדם האמור לעשות אותה פעולה, וזאת משום שבית-המשפט לא ירשה שאדם בתחום סמכותו יעשה פעולות שהן בניגוד לעקרונות היושר, אפילו אם המעשה עומד להיעשות מחוץ לתחום הסמכות" (אליהו וינוגרד צווי מניעה 11 (מהדורה שניה, 2008) (להלן: וינוגרד)). כלומר, הפרה של צו חוסם מסוג זה, עשויה אמנם לגרור הליכים לפי פקודת ביזיון בית משפט, על הסנקציות האפשריות הנובעות מכך, אך ברי כי אין בו, בצו, כל ציווי על הערכאה הזרה, שלא לדון בעניין שהובא לפניה, בתחום שיפוטה (עניין פריסקל, עמוד 764; עניין אינטר-לאב, עמודים 772-773; וינוגרד, עמוד 12). תביעה שתוגש אפוא בניגוד להוראות הצו – עשויה להביא להשלכות אישיות על המתדיין הטרדן, בגבולות ישראל; אולם במישור יחסי התובע-מפר-הצו והערכאה הזרה שאליה הוגש ההליך – התביעה תתקבל לרישום, ותובא לפני גורם שיפוטי, לבחינה ועיון.

35. על יסוד הפסיקה שהשתרשה, לעניין צו-מניעה-חוסם לנקיטת הליכים בערכאות זרות, הובעה גם הדעה כי "ככל שנקבע שלבית המשפט סמכות טבועה ליתן צו המונע מאדם הגשת תובענות לערכאות זרות, הדברים נכונים גם באשר למתן צו חוסם נגד ניהול הליכים

בערכאות המקומיות, ואין טעם מבורר להבחין בהקשר זה בין אלה לאלה" (ההדגשה במקור – נ' ס') – אולם הדבר לא נקבע להלכה (ע"א 1091/15 רזנפלד נ' Dolphin Fund Limited, פסקה פ"ה לחוות דעתו של המשנה לנשיאה א' רובינשטיין (13.7.2016) (להלן: עניין רזנפלד)). כשלעצמי, הגם שבעניין רזנפלד לא נדרשתי להכריע בשאלה זו – עמדה זו מקובלת עלי בעיקרה. סעיף 75 לחוק בתי המשפט מורה כי "כל בית משפט הדין בענין אזרחי מוסמך לתת [...] צו עשה, צו לא-תעשה, צו ביצוע בעין וכל סעד אחר, ככל שיראה לנכון בנסיבות שלפניו". משנקבע כי סעיף זה מקנה לבית המשפט סמכות ליתן צו-מניעה-חוסם אישי נגד בעל דין, אינני מוצא הצדקה לכך שהדבר יהא אפשרי רק לגבי נקיטת הליכים משפטיים בערכאות זרות; הדברים הם בבחינת קל וחומר. משצו כאמור מופנה כלפי האדם, לא כלפי הערכאה השיפוטית, הרי שבית משפט בישראל מוסמך לתת גם נגד מתדיין המתעתד לנקוט הליכים משפטיים בערכאות ישראליות. כך לגבי ערכאות ישראליות המצויות מחוץ לתחום השיפוט של בית-המשפט-נותן-הצו; ועל יסוד אותו קו הגיון – כך גם לגבי נקיטת הליכים בתוך תחום השיפוט, לרבות כלפי פתיחת הליכים לפני-עצמו.

36. נסכם: מן המקובץ עולה, כי הלכת אלון לא שללה לחלוטין את האפשרות ליתן צווים שיפוטיים, המטילים מגבלות משמעותיות על אפשרותם של מתדיינים, טרדניים או לא, להגיש תביעות ובקשות לבית המשפט. אמנם, כנקודת מוצא, בהעדר הסמכה מפורשת בחוק, לא ניתן להוציא צו חוסם השולל לחלוטין מאדם את האפשרות להשמיע את טענותיו; שיקול הדעת השיפוטי חייב להישמר, ולו במידת מה, בבחינת צוהר כלשהו שיאפשר לגורם שיפוטי לדון בתביעה או בבקשה שתוגש לו לגופה, במידת הצורך. אולם לצד זאת – הגם שהסמכות ליתן צווים חוסמים לא עוגנה במפורש בחקיקה ראשית, ועל אף ש"גם לטרדנים שמורה זכות הגישה אל בתי-המשפט" – בין שלל הכלים השיפוטיים העומדים לרשות בית המשפט, המשמשים להתמודדות עם תופעת המתדיינים הטרדניים, נתונה לו גם הסמכות ליתן צווים חוסמים, מסוגים שונים, בהתאם לנסיבות. כך, בין השאר, מבלי לקבוע 'רשימה סגורה' לעניין זה, מוסמך בית המשפט להוציא צו מניעה אישי נגד מתדיין טרדן, האוסר עליו לפתוח הליכים נוספים בערכאות בישראל, כמו גם הסמכות להורות כי לא יתקבלו לרישום בקשותיו, בתיקי בית משפט שהטיפול בהם הסתיים. אכן, זכות הגישה לערכאות איננה זכות מוחלטת (עניין כהן, פסקה 21; עניין רזנפלד, פסקה ס'; עניין טלע, פסקה 15); בנסיבות מסוימות – שעליהן אפרט מיד בסמוך – נתונה לבית המשפט הסמכות לצמצמה, ובלבד שלא תישלל לחלוטין.

צו חוסם נגד מתדיין טרדן – מישור שיקול הדעת

37. עד כאן לגבי עצם הסמכות ליתן צווים חוסמים. ואולם, בכך לא די; מושכלות יסוד הם, כי עצם קיומה של סמכות אינו מכשיר את השימוש בה באופן שרירותי. בית משפט זה שב והדגיש, בהקשרים שונים הנוגעים להתנהלות טרדנית של בעלי דין, כי הפגיעה בזכות הגישה לערכאות – תעשה במשורה, במקרים חריגים, לא כלאחר-יד: כך לגבי מחיקה על הסף של תביעה מחמת היותה טרדנית או קנטרנית (ע"א 206/75 סלון 100 בע"מ נ' פנטריסה בע"מ, פ"ד ל(1) 732, 735 (1976); ראו גם: ע"א 8945/09 לוין נ' דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ, פסקה 4 (5.5.2011)); כך בקשר לחיוב בערובה בהגשת תביעה (עניין אל לטיף, עמוד 850; רע"א 6353/12 אברהם נ' יגרמן, פסקה 5 (16.1.2013)); וכך בנוגע לחיוב בהוצאות לטובת אוצר המדינה (עניין תדיראן, פסקה 7).

38. הוא הדין לגבי מתן צווים חוסמים. עסקינן באמצעי החמור ביותר, מבין האמצעים השיפוטיים הפוגעים בזכות הגישה לערכאות; לכן, עצם ההחלטה ליתן צו חוסם, על סוגיו – לא תינתן בנקל, והיא דורשת משנה זהירות (עניין רוזנפלד, פסקה פ"ג; עניין אינטר-לאב, עמוד 772; רע"א 2459/20 האוניברסיטה העברית בירושלים נ' פיקארד, פסקה 14 (25.6.2020); עניין לוי, פסקה 7). אימתי יבשילו התנאים לכדי מתן צו חוסם, נגד אדם אשר נטען לגביו כי הוא מתדיין סדרתי וטרדן? אבקש לתת בהם סימנים, ציוני-דרך באשר לאופן הפעלת שיקול הדעת השיפוטי בהקשר זה.

39. בשלב ראשון, כעניין מקדמי, על בית המשפט להשתכנע כי אמנם לפניו מתדיין טרדן; כזה הנוקט הליכים משפטיים באופן סדרתי, תוך שימוש לרעה בהליכי משפט. בשאלה עובדתית עסקינן, המשתנה לפי נסיבות כל מקרה ומקרה; לא ניתן לתחמה להגדרות ספציפיות, או למבחנים מדויקים. בקווים כלליים ניתן לומר, כי על בית המשפט לבדוק את כמות ההליכים שבהם נקט אותו מתדיין שנגדו נשקלת הוצאת צו; להתרשם עד כמה נחזים ההליכים הללו להיות הליכי-סרק, חסרי תוחלת ממשית; ולתת דעתו על התנהלותו הדיונית של המתדיין, לבחון אם יש בה משום העמסה יתרה והצפה יתרה של מערכת המשפט. כמו כן, מאחר שתופעת המתדיין הטרדן מתאפיינת בניהול הליכים לפני ערכאות שונות במקביל (אדד, עמודים 249-252), רשאי בית המשפט להיעזר גם בהחלטות שיפוטיות קודמות שניתנו לגבי אותו אדם. כמובן, בית המשפט אינו יכול להתנער משיקול דעתו-שלו, ואל לו להסתמך 'באופן עיוור' על דעה שהובעה על-ידי מותבים שדנו בעניין בגלגוליו הקודמים: השאיפה היא שהמתדיין הטרדן יפנים את הבעייתיות שבמעשיו, יחדל מהתנהגותו הפסולה מרצונו, ועל כן יש לדון בעניינו לא על סמך דעה קדומה גרידא, אלא בהתייחס למצב הדברים בנקודת הזמן הנוכחית; לא על-פי קביעות קודמות, שיתכן כי אינן עדכניות עוד לגביו.

40. בשלב שני, משנמצא כי אמנם במתדיין טרדן עסקינן – יש לבחון את מידתיות הפגיעה בזכותו לגישה לערכאות כתוצאה מהצו החוסם המבוקש (עניין דיראני, פסקה 69 לחוות דעתו של הנשיא א' גרוניס; ראו גם: דפנה ברק-ארז משפט מינהלי כרך ב 773-776 (התש"ע-2010) (להלן: ברק-ארז)). הווי אומר, הצו החוסם שעל הפרק, על אופיו וטיב המגבלות שהוא מטיל על זכות הגישה לערכאות, נדרש לצלוח את שלושת מבחני המידתיות (ברק-ארז, עמוד 777):

צריך להתקיים קשר רציונלי בין תנאי הצו החוסם, לבין התכלית של ריסון התנהגותו של המתדיין הטרדן: על בית המשפט לוודא, כי תנאי הצו החוסם המבוקש רלבנטיים למניעת ההיבטים הבעייתיים בהתנהלותו של המתדיין הטרדן, וכי לא נכללים בו תנאים הפוגעים באופן שרירותי ברכיבים אחרים של זכות הגישה לערכאות, אשר לא נעשה בהם שימוש לרעה (ראו, בהקשר זה: בג"ץ 9198/02 ההסתדרות הרפואית בישראל נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד סג(1) 352, 401-404 (2008); אהרן ברק "זכות הגישה למערכת השיפוטית" ספר שלמה לוין 31, 32-34 (אשר גרוניס, אליעזר ריבלין ומיכאל קרייני עורכים, 2013));

הצו החוסם נדרש להיות האמצעי שמידת פגיעתו בזכות הגישה לערכאות היא הפחותה ביותר: אם בנסיבות העניין ניתן לגרום למתדיין הטרדן לחדול ממעשיו על-ידי שימוש בכלים שיפוטיים אחרים, המגבילים את זכות הגישה לערכאות באופן מרוכך, או אם לשם הגשמת תכלית הצו החוסם ניתן להסתפק בתנאים מגבילים חמורים פחות בגדרו – על בית המשפט למצות קודם כל את האמצעים הללו, עובר למתן הצו החוסם;

מידת התועלת שבצו החוסם, צריכה להיות ביחס ראוי למידת הפגיעה בזכות הגישה לערכאות: על בית המשפט לשקול את חומרת מעשיו של המתדיין הטרדן – הן מבחינת העומס על מערכת המשפט ובזבוז כספי הציבור, הן מבחינת המועקה ואי-הנוחות שהוא גורם לבעלי הדין שכנגד – ולוודא כי אין בצו החוסם משום פגיעה יתרה בזכותו לגישה לערכאות. בתוך כך, נתון לבית המשפט שיקול הדעת לרכך ולאזן את הפגיעה שמסב הצו החוסם; אם על-ידי תחימתו לתקופה מסוימת, אם באמצעות החרגת תחולתו לגבי הליכים מסוימים או שימוש בזכויות דיוניות מסוימות, וכיוצא באלו תנאים.

41. אדגיש גם זאת: לבד מכך שאסור שהיד תהא 'קלה על ההדק' בעת הוצאת צווים חוסמים, ובנוסף לדרישה לבחון היטב את מידתיות פגיעתו של הצו החוסם בזכות הגישה לערכאות, בראי הנסיבות, הרי שיש גם להקפיד על ניסוחו באופן חד וברור, ולוודא את

ישימותו מבחינה מערכתית-מנהלתית (השוו: עניין סלע, פסקה 38). אחרי ככלות הכל, התכלית המרכזית בהוצאת הצו חוסם – הריהי להפחית מהיקף ההתדיינות המשפטית בענייניו של המתדיין, אשר נגדו נשקלת הוצאת הצו. יש לתת אפוא משקל ראוי גם לשיקולים של ודאות ויעילות: על בית המשפט להימנע מלדון, לא כל שכן להעתר, לבקשות כלליות ועמומות למתן צו חוסם; לוודא כי הצו המבוקש ניתן ליישום באופן פשוט, לרבות מבחינת שיקולי מנהלה של בית המשפט, לבל יהפוך עצם מתן הצו עצמו לכר פורה למחלוקות והתדייניות משפטיות נוספות, מיותרות וחסרות תוחלת.

מן הכלל אל הפרט

42. בטרם נבחן אם יש, בנסיבות, מקום להעתר לבקשת המדינה ליתן צו חוסם, תחילה יש להסיר מן הדרך את הצורך לדון בשני סעיפים המבוקשים בצו: ראשית, לגבי בקשת המדינה "להורות כי כל תביעה של [סימון] לבטל החלטות שיפוטיות חלוטות לא תתקבל לרישום, אלא בכפוף להחלטה שיפוטית". אף אם נניח כי מעתה ואילך יִכָּרְשוּ סימון להגיש מעין 'בקשה מקדמית לאישור הגשת תביעה', שאליה יצורף כתב התביעה, הרי שאין זה ברור כיצד ניתן יהיה להביא את הבקשה לפני גורם שיפוטי, מבלי שהדבר יצריך פתיחה של הליך במזכירות בית המשפט. סעיף זה, אם כן, בנוסחו הנוכחי – ישימותו מסופקת. בנסיבות הללו – לא נידרש אליו לגופו, ומיניה וביה מתייחר גם הדיון בבקשת המדינה כי הצו יחול גם "על כל הליך משפטי תלוי ועומד שטרם התקיים בו דיון ושלא היה מתקבל לרישום במזכירות בית המשפט בהתאם לצו שניתן".

43. שנית, בקשת המדינה לחייב את סימון "לצרף לכל הליך שיפוטי שיבקשו לפתוח בעתיד [את] רשימת כל ההליכים השיפוטיים שהגישו באותו עניין", התייחרה במידה רבה נוכח כניסתן לתוקף של תקנות סדר הדין האזרחי החדשות, אשר נכללה בהן הוראה המחייבת תובעים לציין כבר בכתב התביעה את "דבר קיומו של הליך נוסף בבית משפט או בבית דין, בקשר למסכת עובדתית דומה שהתובע הוא צד לו או היה צד לו" (שם, תקנה 10(11)). הוראה זו ממילא מחייבת את סימון, בבואם להגיש תביעה חדשה, לדווח לבית המשפט על כלל הליכיהם המשפטיים בקשר לטענותיהם השגורות. משאלה הם פני הדברים, ומשעה שמאז הגשת המרצת הפתיחה בנדון דידן השתנה הדין, סבורני כי אין מקום להידרש לטענות המדינה במישור הזה. ככל שמעוניינת המדינה לעמוד על בקשתה – זו – פתוחה לפניה הדרך לפנות בהליך מתאים לבית המשפט המחוזי; טענותיה – שמורות לה.

44. על הפרק נותרו אפוא שתי מגבלות מהותיות, שמבקשת המדינה שנטיל על סימון במסגרת הצו: כי נאסור עליהם להגיש "תביעות או הליכים משפטיים בבקשה לבטל

החלטות חלוטות, שלא על דרך הערעור", כמו גם "תביעות בכל ערכאה משפטית בגין הליכים משפטיים תלויים ועומדים או שהסתיימו". לצד המגבלות הללו, מדגישה המדינה כאמור כי יש לרככך, הן על-ידי החרגה מגבולות הצו של הליכי ערעור שיגישו סימון, הן באמצעות תחימה בזמן של תוקף הצו החוסם, לתקופה של מספר שנים בודדות.

45. בית המשפט המחוזי דחה כאמור את בקשת המדינה, מבלי שבחן את תנאי הצו החוסם המבוקש, על יסוד מסקנתו כי אין זה בסמכותו ליתן צו שכזה כלל ועיקר, נוכח ההלכה שנקבעה בעניין אלון. בהינתן האמור לעיל, דומני כי בכך בא בית המשפט המחוזי לכלל טעות: עיון בתנאי הצו החוסם המבוקש מעלה, כי אין מדובר בצו גורף, המורה כי תביעות ובקשות של סימון לא תתקבלנה לרישום כלל וכלל, מבלי שיובאו לפני גורם שיפוטי, לצורך בחינה. בניגוד לצו החוסם שנדון בעניין אלון, שתי המגבלות המבוקשות בענייננו, כמפורט לעיל, אינן מכילות הוראה כלשהי למזכירות בית המשפט; עסקינן בבקשה לצו מניעה אישי נגד סימון, אשר מצוי בגדרי סמכותו של בית משפט אזרחי.

הגענו, אם כן, לישורת האחרונה: האם יש מקום, בנסיבות, ליתן את הצו החוסם המבוקש?

46. בשלב ראשון, כאמור, יש לבחון האם סימון הם אכן 'מתדיינים טרדניים'. במישור זה, אין לי אלא לחזור על דברים שנכתבו לעיל. לפנינו מקרה חריג, קיצוני, של מתדיינים שאינם מרפים מהגשת תביעות ובקשות טרדניות, אשר שמם הולך לפנייהם במערכת המשפט (ראו, על קצה קצהו של המזלג, החלטות שיפוטיות שניתנו בעניינם: בש"א 838/12 סימון נ' גרינשטיין (11.6.2012); ת"א (מחוזי ב"ש) 6311-11-09 סימון נ' סונדרס (29.1.2012); ע"א (מחוזי ב"ש) 2626-12-12 סימון נ' עידן (18.2.2013); ת"א (מחוזי ת"א) 18744-02-17 סימון נ' פרקליטות מחוז תל אביב אזרחי (16.12.2018)). טענת סימון, כי כלל גורמי מערכת המשפט עשו יד אחת נגדם – לא נחזית כבעלת בסיס כלשהו; ומכל מקום, הפרקטיקה של הגשת תביעות אישיות ותלונות במשטרה נגד שופטים ורשמים, לצורך יצירת 'ניגוד עניינים' והליכים משפטיים יש מאין – יש בה משום שימוש לרעה בהליכי משפט; עניין חמור כשלעצמו, וחמור כפליים נוכח הישנותו.

47. זאת ועוד; תחילתו של סיפור המעשה, שהביא לסכסוך המשפטי שלפנינו, לא הוצגה לנו באופן סדור על-ידי סימון, ונראה כי לא בכדי. דומה כי אובדן נכסיהם של סימון – מזמן שוב איננו העיקר. מבלי לזלזל כהוא זה בתחושתם הסובייקטיבית – כי אם יתקיים סוף סוף 'משפט חוזר אזרחי', שבו ידונו מחדש כל טענותיהם, תצא האמת לאור, תתגלה צדקתם, ויתברר כי אכן נשללו מהם נכסיהם ללא הצדקה – הרי שהלכה למעשה,

במתכוון או לא, עיקר אונם ומרצם מושקע כיום בהגשה סדרתית של תביעות ובקשות למכביר, בטענות לקשירת קשר רבתי נגדם, כאשר ההליך המשפטי עצמו הוא-הוא שמשמש אותם ככלי לפגיעה במערכת המשפט בכללותה. הנה כי כן, אין חולק על כך שסימון באים בקהל אותם מקרים של מתדיינים סדרתיים טרדניים. כך נלמד מהחלטות שיפוטיות קודמות שניתנו בעניינם; כך מעידה התנהלותם במהלך הדיון בערעור דנו, כמו גם העובדה שאינם עומדים בתשלום הוצאות המשפט שנפסקו לחובתם; וכך מצא לנכון להעיר גם בית המשפט המחוזי, חרף התוצאה שאליה הגיע.

48. נעבור אפוא לשלב הבא – בחינת מידתיות הצו המבוקש: האם מתקיים קשר רציונלי בין המגבלות שמבקשת המדינה להטיל על סימון במסגרת הצו, לבין מאפייני התנהלותם הטרדנית? הבעייתיות בדרכי הפעולה הדיוניות שבהן נוקטים סימון, כפי שהוצגה לנו, מקורה בשתיים: אי-קבלת הדין – המתבטאת בהגשת תביעות חוזרות לביטול החלטות שיפוטיות חלוטות, לרוב בטענה כי יסודן במרמה; ומינוף הליך משפטי אחד לשם סיכולו של אחר – אם באמצעות הגשת בקשות לפסילת המותב מחמת ניגוד עניינים, בתואנה לתביעות ותלונות שהוגשו נגדו, על-ידי סימון עצמם; אם באמצעים אחרים, דוגמת הגשת בקשות לעיכוב הדיון בתיק אחד, עד אשר תוכרע בקשה שהוגשה בתיק אחר. עוד יש להדגיש בהקשר זה, כי ברי שהפרקטיקות הללו מתאפשרות כפועל יוצא מכמות ההליכים הרבה שמנהלים סימון, אשר לא רק יוצרת עומס מערכתית כשלעצמה, אלא גם 'מייצרת' עבורם עילות לכאוריות, המשמשות בידם כמסד להגשת בקשותיהם הרבות. יוצא אפוא, כי בקשת המדינה מתמקדת בליבת המאפיינים הבעייתיים של התנהלות הדיונית של סימון; מבחן הקשר הרציונלי – מתקיים אפוא.

49. האם יש בנמצא אמצעים אחרים, שמידת פגיעתם בזכות הגישה לערכאות של סימון פחותה? המדינה סבורה שלא, ומדגישה כי מערכת המשפט נותרת במבוכה, כאשר חובת תשלום האגרה, כמו גם אמצעים דיוניים מקובלים אחרים, אין בכוחם להביא את סימון לחדול ממעשיהם הטרדניים. אכן, בענייננו, שורש הבעיה נטוע ביכולתם של סימון לעבור את מפתן מדור הקליטה במזכירות בית המשפט; הדבר מביא לכך שתביעה חדשה לביטול החלטות חלוטות שהגישו – תתקבל לרישום, ועל גביה – יבנו תלי תילים של בקשות והליכים נלווים, בערכאות אחרות. גם בהנחה שלבסוף תימחק תביעת הסרק החדשה על-הסף, הרי שעד אשר יעשה כן, מבחינה פורמאלית עסקינן בהליך 'חי', תלוי ועומד, אשר יכול לשמש את סימון כ'קולב' לבקשותיהם הטרדניות. כמו כן, אף שלאורך השנים חויבו סימון לא אחת בהפקדת ערובה, ובהמשך גם בהוצאות לטובת אוצר המדינה, לא היה בכך כדי להביא לתוצאה המיוחלת; דבר מאלה לא הניא אותם מלהוסיף

ולהטריד את מערכת המשפט, ואת בעלי הדין שכנגד. נמצא, אם כן, שאין בכלים המשפטיים הקלאסיים, שפגיעתם בזכות הגישה לערכאות פחותה, כדי להועיל.

50. האם צו-המניעה-החוסם המבוקש צולח את מבחן המידתיות במובן הצר? לגבי דידי, בכפוף להגבלת הצו כך שלא יחול על זכות ערעור הנתונה בדין, ובכפוף לכך שיוגבל לפרק זמן של מספר שנים בודדות, כפי בקשת המדינה – התשובה לכך היא בחיוב. לבד מהנזק המערכתי הכבד שגורמים סימון – ולא אאריך עוד בדברים שבהם דשנו וחקרנו – שני טעמים נוספים הביאוני למסקנה זו:

51. ראשית, בנסיבות, הגבלת זכותם של סימון להגיש תביעות לביטול החלטות חלוטות – אין בה משום פגיעה חמורה בזכות הגישה לערכאות. אכן, הלכה פסוקה היא עמנו, כי כאשר מבקש אדם לבטל פסק דין אזרחי שהפך חלוט, עליו לעשות כן באמצעות הגשת תביעה חדשה; לא על-ידי הגשת בקשות לתיק בית המשפט, שבו ניתן פסק הדין אשר לגביו מבוקש הביטול (ע"א 4682/92 עיזבון המנוח סלים עזוא שיעה ז"ל נ' בית טלטש בע"מ, פ"ד נז(3) 366, 373 (2003); ע"א 3255/19 פבזנר נ' שפר, פסקה 18 (30.5.2021)). יחד עם זאת, על דרך ההיקש סבורני, כי כשם שהוראה למזכירות שלא לקבל בקשות לעיון חוזר בתיק שנסגר, אינה פוגעת פגיעה ממשית בזכות הגישה לערכאות, אם בכלל – כך הזכות להגיש תביעות חוזרות ל'משפט חוזר אזרחי', מצויה בשולי זכות הגישה לערכאות, לא בליבתה. אכן, לכל אדם עומדת הזכות העקרונית להגיש תביעה לביטול פסק דין אזרחי, להשמיע את טענותיו בעניין. אולם לצד זאת, עקרון סופיות הדיון משמיענו – כי זכותו של אדם לקבל את יומו בבית המשפט, היא זכות 'בת יום אחד'; לא יומיים, לא שלושה, ודאי לא שבוע. זכות הגישה לערכאות מניחה גם את סמכות בית המשפט לסיים סכסוכים, באופן סופי; איננה קרדום לחפור בו, לחתור נגד עקרונות יסוד משפטיים, של סופיות הדיון ומעשה בית דין.

52. שנית, השימוש של סימון בפתיחת הליך אחד, לטובת סיכולו של הליך אחר, נעשה בעקביות תוך שימוש לרעה בהליכי משפט. בקשותיהם של סימון לאיחוד הליכים, להתליית הליכים, לדחיית מועדי דיון, ומעל הכל בקשות הפסלות, אשר המותב נדרש להחליט בהן "לא לתור ולפני שיתן כל החלטה אחרת" (סעיף 77א(ב) לחוק בתי המשפט) – לא נועדו לשמן, כי אם לתכלית אחת בלבד: הארכת ההתדיינות המשפטית, התשת המערכת, דחיית הקץ. עסקינן כאמור בהצפת המערכת בבקשות מבקשות שונות, על יסוד עילות פרי יצירתם של סימון, נעדרות כל בסיס ענייני למחלוקות שעל הפרק. בקשות כאמור אינן חוסות תחת כנפיה של זכות הגישה לערכאות, למצער הן מצויות בשולי שוליה; ואין הצדקה לכך שתזכנה להגנה איתנה, מפני כרסום בהן.

53. אשר על כן, לו תישמע דעתי, אציע לחברי כי נקבל את ערעור המדינה באופן חלקי, במובן זה שנוציא תחת ידינו צו חוסם, המורה כי יאסר על סימון, יחד ולחוד, או לצד בעלי דין נוספים, להגיש בכל ערכאה משפטית תביעות או הליכים משפטיים בבקשה לבטל החלטות חלוטות, או להגיש תביעות או לנקוט בהליכים משפטיים בגין הליכים משפטיים תלויים ועומדים, או כאלה שהסתיימו. הצו לא יחול על שימוש בזכות ערעור המעוגנת בדין, ותחולתו תהא מיום מתן פסק דין זה, ועד ליום 1.1.2027. למען הסר ספק, צו זה אין כוחו יפה כלפי הליכים שנפתחו זה מכבר; באותם עניינים, יכריעו בתי המשפט כחכמתם.

54. כלל הבקשות שהוגשו לאחר הדיון שהתקיים ביום 12.7.2021, כמפורט בפסקה 21 לעיל – נדחות בזאת, בהעדר עילה.

55. עודנו 'חייבים' התייחסות לעניין הבא: כאמור לעיל (פסקה 12), החלטנו בשעתו לדחות בקשה שהגישו סימון לפסילתנו מלדון בערעור. על החלטתנו הגישו סימון ערעור פסלות לנשיאה א' חיות. לא ראינו לנכון להמתין להחלטה בערעור הפסלות. אין תוחלת בדבר הזה. אסביר. עם הגשת ערעור הפסלות, הגישו סימון בקשה לפטור מאגרה ומערוכה. כבוד הרשמת ש' עבדיאן החליטה בבקשה, ואז הוגשה בקשה לפסילתה. גם בקשה לפי תקנה 145(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי החדשות הוגשה, גם בקשה לביטול החלטה שניתנה במעמד צד אחד, בקשה להארכת המועד לתשלום האגרה והערוכה, ובקשה מעודכנת לפטור מאגרה ומערוכה. על כל אלה ניתנה החלטת הרשמת. או אז הוגשו בקשות מעודכנות לפטור מאגרה ומערוכה, בקשה לעיכוב הליכים, בקשה נוספת לפטור מאגרה ומערוכה, ועוד בקשה לעיכוב הליכים. על כל אחת מן הבקשות הללו ניתנה החלטת הרשמת. סימון מצדם הגישו ערעור על החלטת הרשמת לדחות את בקשתם לפסילתה. בד בבד הגישו בקשה לפטור מאגרה ומערוכה. כבוד הרשם ר' גולדשטיין החליט לבקש תגובה לבקשת סימון לפטור מאגרה ומערוכה, לאחר מכן נתן את החלטתו בבקשה גופה לפטור מאגרה ומערוכה, ומשהוגשה בקשה מעודכנת לפטור מאגרה ומערוכה, החליט גם בה. או אז הגישו סימון בקשה לפסילתו של הרשם מלדון בעניינם. הרשם החליט לדחות את בקשתם. סימון הגישו בקשה לעיכוב הליכים, גם בה ניתנה החלטה, ובהמשך מחק הרשם את ההליך בפסק דין. על החלטתו של הרשם לדחות את בקשתם לפטור מאגרה ומערוכה, הגישו סימון ערעור. השופט ד' מיון, בדונו בערעור, החליט פעם ופעמיים להורות לסימון לצרף אסמכתא לכך ששילמו סכום כסף שחויבו בתשלומם בהחלטה קודמת. סימון ביקשו לפסול את השופט מיון מלדון בעניינם. בקשתם נדחתה. סימון הגישו בקשה לעיכוב הליכים. השופט מיון דן והחליט בבקשתם זו, לאחר

מכן נתן פסק דין ובו נמחק ההליך, ועוד החלטה נתן בבקשת סימון להבהרת פסק הדין ולתיקונו. במקביל הגישו סימון ערעור על החלטת הרשמת בבקשתם המעודכנת לפטור מאגרה ומערוכה, ובבקשתם להארכת מועד להפקדת ערובה. בד בבד עם הערעור, הגישו סימון בקשה לפטור מערוכה, בקשה לפטור מאגרה, ובהמשך הגישו בקשה מעודכנת לפטור מאגרה. בכל אלה החליט הרשם. או אז הגישו סימון בקשה לפסילתו. הרשם החליט לדחותה. סימון הגישו בקשה לעיכוב הליכים. הרשם החליט גם בבקשה זו, ובהמשך נתן פסק דינו ובו נמחק ההליך. במקביל הגישו סימון ערעור על החלטתה הנ"ל של הרשמת, שעל-פיה נדחתה בקשת סימון לעיכוב הליכים. ביחד עם הערעור הגישו סימון בקשה לפטור מאגרה ומערוכה. הרשם נתן את החלטתו בעניין זה, כמו גם בבקשת סימון להארכת מועד להפקדת הערובה עד להכרעה בערעור על ההחלטה הקודמת. סימון חזרו וביקשו לפסול את הרשם מלדון בעניינם. הרשם נתן את החלטתו, גם החליט בבקשה נוספת שהגישו סימון לעיכוב ההליכים, ונתן פסק דין שהורה על מחיקת ההליך. סימון בשלהם, הגישו ערעור על החלטת הרשם לדחות את בקשתם לפטור מאגרה ומערוכה. השופט מיון החליט תחילה להורות לסימון לצרף אסמכתא על כך ששילמו את סכום הכסף כנדרש בהחלטה קודמת. נדרשה עוד החלטה של השופט מיון לשם כך, וכן גם החלטה על הארכת מועד. ושוב ביקשו סימון לפסול את השופט מיון מלדון בעניינם. השופט נתן את החלטתו, בהמשך נתן פסק דין, ועל-פיו נמחק ההליך. ועוד החלטה נדרשה, בבקשת סימון להבהרה ולתיקון פסק דין. עוד שלושה ערעורים הגישו סימון, על שלוש החלטות של השופט מיון, בשלושה תיקים שונים שבהם החליט לדחות את בקשתם לפסול את עצמו מלדון בעניינם. ביחד עם 3 הערעורים הוגשו גם 3 בקשות לפטור מאגרה ומערוכה.

אין צריך לומר שהסתפקתי לעיל בתיאור תמציתי גרידא, של כותרות הבקשות, רק כדי לסבר את האוזן: 40 בקשות, 35 החלטות, 10 הליכים, ועוד היד נטויה. כל אלה, כאמור, רק בעקבות החלטתנו לדחות את בקשת סימון לפסילתנו. דעת לנבון נקל, שלא ללמד רק על עצמו יצא עניין זה (ערעור הפסלות), אלא על הכלל כולו, על אופי ההתדיינות הסדרתי, הטרדני, בכל ההליכים שבהם סימון נוקטים.

עינינו הרואות, עוד חזון למועד עד אשר תוכל הנשיאה א' חיות לדון בערעור על החלטתנו לדחות את בקשת הפסילה שהגישו סימון. איננו חייבים להמתין להחלטת הנשיאה (תקנה 173(ב) לתקנות הנ"ל), ואין הצדקה שנעשה כן.

56. כמו כן, בטרם סיום אעיר, על רקע נסיבות העניין דנן, כמו גם לאור מקרים אחרים של מתדיינים סדרתיים, טרדניים, אשר עלילותיהם מוכרות היטב בקרב שופטים,

רשמים, ועובדי מערכת המשפט: ברי כי קיים צורך ממשי בהסדרה חקיקתית מפורשת, שתגדיר את סמכויות בתי המשפט ליתן צווים חוסמים, מקום שבו הדבר אכן נדרש. טוב תעשה אפוא הרשות המחוקקת אם תקדם את הצעת החוק הנ"ל שנועדה לטפל בתופעה זו של תובעים טרדניים (הצעת חוק בתי המשפט (תיקון מס' 95) (תובע טרדן), התשע"ח-2018, ה"ח הממשלה 1247); ויפה שעה אחת קודם. הקפדה יתירה בזכות הגישה לערכאות של מתדיין סדרתי טרדני, סופה בהגבלת מימוש זכות הגישה לערכאות של מתדיינים מן השורה שממתינים ליומם בבית המשפט ועיניהם רואות וכלות, התור מתארך, ועשיית הדין והצדק – נדחית.

57. נוכח התנהלותם הדיונית, ישאו סימון בהוצאות המדינה בסך של 50,000 ₪.

ש ו פ ט

השופט א' שטיין:

אני מסכים.

ש ו פ ט

המשנה לנשיאה נ' הנדל:

אני מסכים.

המשנה לנשיאה

לפיכך הוחלט כאמור בפסק הדין של השופט נעם סולברג.

ניתן היום, ז' בכסלו התשפ"ב (11.11.2021).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

המשנה לנשיאה

